

УДК 37.091.33-027.22-028.21:811.111

DOI: 10.26565/2227-8877-2020-92-14

Недооцінювання творчого письма в методиці викладання граматики іноземної мови

Бойко О. А.

старший викладач кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна;

e-mail: elena.a.boiko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6010-9222>;

GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=1fingooaaaaj&gmla=ajsn-f5b0ooigepmup7j6rdqknbnryymeecxjqiskmr1n9tgc3wbwsgb2md3ltzamfotghps7s4dglcn2usddxtfc77mfbya-uw0tylos4ofsj-mpchllmobum_wuk-5c5jqxdhf6gOrtxb02wk8by1cx-4wucza;

RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/boiko_elena

Байбекова Л. О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна;

e-mail: lyudmyla.baybekova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0752-2085>;

GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com/citations?user=31RZCOwAAAAJ&hl=uk>;

RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Lyudmyla_Baybekova

(Харків)

Статтю присвячено проблемі недооцінювання аспекту «*writing*», а саме творчого письма під час викладання граматики іноземних мов. Метою статті є доведення важливості, доцільності і затребуваності володіння навичками грамотного творчого письма у сучасному світі. У статті представлено дані, отримані в результаті досліджень провідних науковців серед учнів, студентів, а також серед дорослого, працевлаштованого населення та спеціалістів, що шукають роботу, відносно аналізу методології викладання іноземних мов та впровадження творчого письма у навчально-виховний процес закладів середньої та вищої освіти, а також курсів іноземних мов. В ході дослідження виявлено, що саме під час реалізації творчого письма іноземною мовою студентам, не важливо від рівня володіння мовою, надається можливість висловити власне бачення певного явища, застосовуючи при цьому наявну майстерність володіння граматикою та вокабуляром. Таким чином, креативне письмо створює умови для використання вивченої лексики і є менш керованим видом діяльності з боку викладача, адже у процесі творчого письма студент сам шукає лексичні одиниці і підбирає граматичні форми, релевантні поставленій задачі. Викладачі, які перейшли від традиційної методики до викладання граматики із застосуванням творчого письма відзначають результативність даного процесу і надають певні рекомендації та вказівки, основні з яких схарактеризовані у даній статті. Отже, форма такого виду креативного завдання як творче письмо, сприяє індивідуалізованому підходу до навчання, сприяє підвищенню рівня самооцінки і вмотивованості студентів, їхньої жаги до публічного вираження власної думки. Наведені у статті висновки переконливо свідчать про необхідність внесення змін до традиційної системи навчання і доведення методики викладання іноземних мов до рівня, який буде відповідати вимогам сучасного життя у період глобалізації та розвитку міжнародних відносин.

Ключові слова: аспект «*writing*», викладання іноземної мови, граматика іноземної мови, методика викладання, творче письмо.

Бойко Е. А., Байбекова Л. А. Недооценивание творческого письма в методике преподавания грамматики иностранного языка. Статья посвящена проблеме недооценка аспекта «*writing*», а именно творческого письма во время преподавания грамматики иностранных языков. Целью статьи является доказательство важности, целесообразности и востребованности владения навыками грамотного творческого письма в современном мире. В статье представлены данные, полученные в результате исследований ведущих ученых среди учащихся, студентов, а также среди взрослого, трудоустроенного населения и специалистов, ищущих работу, относительно анализа методологии преподавания иностранных языков.

ков и внедрение творческого письма в учебно-воспитательный процесс учреждений среднего и высшего образования, а также курсов иностранных языков. В ходе исследования выявлено, что именно во время реализации творческого письма на иностранном языке студентам, вне зависимости от уровня владения языком, предоставляется возможность выразить свое видение определенного явления, применяя при этом имеющееся мастерство владения грамматикой и вокабуляром. Таким образом, креативное письмо создает условия для использования изученной лексики и является менее управляемым видом деятельности со стороны преподавателя, ведь в процессе творческого письма студент сам ищет лексические единицы и подбирает грамматические формы, релевантные поставленной задаче. Преподаватели, которые перешли от традиционной методики к преподаванию грамматики с применением творческого письма, отмечают результативность данного процесса и представляют определенные рекомендации, основные из которых охарактеризованы в данной статье. Итак, форма такого вида креативного задания как творческое письмо, способствует индивидуализированного подхода к обучению, способствует повышению уровня самооценки студентов, их жажды публичного выражения собственного мнения. Приведенные в статье выводы убедительно свидетельствуют о необходимости внесения изменений в традиционную систему обучения и доведения методики преподавания иностранных языков до уровня, который будет соответствовать требованиям современной жизни в период глобализации и развития международных отношений.

Ключевые слова: аспект «writing», грамматика иностранного языка, методика преподавания, преподавание иностранного языка, творческое письмо.

Boiko O., Baibekova L. Underestimation of creative writing in methodologies of teaching foreign language grammar. The article is devoted to the problem of underestimation of "writing", namely creative writing, in teaching foreign language grammar. The aim of the article is to prove the importance, expediency and demand for mastering the skill of literate creative writing in the modern world. The article presents data obtained as results of researches by leading scientists among pupils, students, adults, the employed population and job seekers, on the analysis of foreign language teaching methodologies and the introduction of creative writing in the educational process of secondary and higher education, as well as foreign language courses. The study shows that during the implementation of foreign language creative writing all students, regardless of their language proficiency, are given the opportunity to express their own visions of a certain phenomenon, using existing skills of grammar and vocabulary. Thus, creative writing provides conditions for the use of learned vocabulary and is a kind of activity less managed by the teacher, as in the process of creative writing the student looks for lexical units and selects grammatical forms relevant to the task himself. Teachers who have changed traditional methods to teaching grammar using creative writing note the effectiveness of this process and provide certain recommendations and guidelines, the main of which are described in this article. Thus, creative writing promotes individual approach to learning, helps to increase students' level of self-esteem and motivation, their thirst for public expression of their own opinion. The conclusions presented in the article convincingly testify to the need of making changes to the traditional system of teaching and bringing the methods of teaching foreign languages to a level that will meet the requirements of modern life in the period of globalization and development of international relations.

Key words: creative writing, foreign language grammar, foreign language teaching, teaching methods, writing.

1. ВСТУП

На сучасному етапі розвитку освіти України, провідними напрямками модернізації навчально-виховного процесу визнані такі, що детермінують підготовку всебічно розвиненої креативної особистості, здатної до саморозвитку і самовдосконалення. Відтак, особливого значення у цьому процесі, зокрема під час викладання іноземних мов, набуває творче мислення і письмо як інструменти досягнення індивідуального зростання і професійної самореалізації фахівців будь-якої галузі. Так, одним із основних завдань сучасної вищої освіти є формування майбутнього фахівця, здатного до постановки і досягнення мети, якісного виконання професійних обов'язків, застосування творчого підходу у вирішенні фахових задач та розвиток його загальнолюдських цінностей. Професійна підготовка фахівця у галузі іноземної філології характеризується не тільки лінгвістичним змістом, а й лінгвокраїнознавчим, інтеркультурним та комунікативним, передбачає інтерпретування інформації та надання їй особистісного смислу, а також набуття умінь чітко та вірно формулювати думки.

Унаслідок цього пошук ефективних способів формування навичок творчого письма майбутніх філологів набуває пріоритетного характеру і є одним з актуальних завдань сучасної парадигми педагогічної освіти, зокрема в контексті викладання іноземної мови.

Проблема писемного мовлення розглядалася великою кількістю вітчизняних та зарубіжних дослідників минулих років і сучасності. Серед них І. Бім [1], Д. Еплмен [17], С. Кравець [7], Г. Кук [21], О. Тарнопольський [14] та інші.

Дослідженню питання формування навичок креативного письма під час викладання іноземних мов приділяли увагу такі вчені, як: Дж. Альтаріва [16], І. Зозуля [5], Л. Саніна [11], Г. Чуланова [15].

Проте, донині не отримало належного обґрунтування питання формування письмової компетенції студентів шляхом застосування технології креативного письма. Аналіз досліджень показує відсутність достатньої кількості методичних навчальних посібників та рекомендацій щодо навчання іншомовному творчому письму майбутніх фахівців будь-яких галузей, зокрема, філології.

Мета та завдання: довести доцільність, прогресивність і затребуваність володіння навичками грамотного творчого письма у сучасному світі.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження Дж. Флуда, М. Дженсен, Д. Лепп доводять, що не зважаючи на спроби спростити заняття з граматики, зробити їх менш навантаженими для слухачів, вони є складними за структурою, і здебільшого зводяться до запам'ятовування та особливостей застосування певних правил, схем, формул та виключень. У зв'язку з цим, навіть використання мовленнєвого перекладу та застосування певних методик не допомагають, і навіть можуть заважати зусиллям студентів стати кращими спеціалістами у володінні іноземною мовою. Так, вивчення граматики є есенціальним, але будь-який пасивний спосіб без довгої та кропіткої праці з «*writing*» не надасть бажаного результату [23].

Вищезазначений висновок був також підтверджений С. Грехемом та Д. Періном [25; 26], В. Еллі [22], В. Літлвуд [29], Дж. Хіллоксом [28] та іншими. В одному з таких досліджень, проведених В. Еллі, взяли участь три групи студентів: одна група мала заняття, обмежені тільки правилами, схемами та вправами типу «розкриття дужок», «заповнення пропусків», «перефразування»; друга група отримувала альтернативний підхід до навчання граматики; у третьої – заняття з граматики базувалися на читанні та аналізі тексту та застосування творчого письма, орієнтованого на граматику проаналізованого тексту. Як результат, на перший погляд ніяких суттєвих відмінностей між трьома групами виявлено не було, за винятком того, що в двох перших групах виникла антипатія до англійської мови. Наступною відмінністю було виявлення у перших двох груп труднощів з вільним написанням листа чи твору, а детальніший аналіз виявив наявність багатьох граматичних помилок навіть в аспекті «*speaking*» у перших двох групах.

Інше дослідження проводилося з дорослими людьми, які закінчили тільки школу і не здобули вищу освіту. Граматика вивчалася у школі загалом шляхом запам'ятовування частин мови, схем, формул та виключень з правил. На практиці використовувалися загалом вправи на заповнення пропусків та тести. Отримавши завдання з написання нескладного тексту, вони знову і знову надмірно редагували написане. Зосереджені на правильності, яка базується тільки на постійних спробах знайти у пам'яті колись заучені, але невідпрацьовані на письмі схеми та формули, не доведені до автоматизму, до тієї стадії, коли не ви працюєте, щоб запам'ятати інформацію, а інформація сама починає працювати і давати результат. Важливо зазначити, що цей, часом виснажливий, акцент на «правилах» можна знайти як у студентів, які відвідували елітні приватні установи, так і тих, хто навчався у державних школах, обмежених ресурсами.

Вищевикладені приклади доводять, що студенти здебільшого є жертвами помилкового переконання, що заняття з іноземної мови не повинні бути перевантажені письмом, а проходити більш у форматі вивчення граматики, опрацювання нової лексики та тестування. Це також підтверджує Дж. Харпер [27], зазначаючи, що вона переконалася у цінності застосування творчого письма, викладаючи у міському коледжі громади, де викладала протягом восьми років у закладі, де понад 90% студентів не здобули дворічну освіту протягом трьох років. Первинний винуватець – заняття з розвитку умінь письма, орієнтовані на традиційне навчання граматиці. У цій системі коледжів близько 80% студентів відвідують заняття, де вони можуть витратити до року, перш ніж їм запропонують написати більше абзацу тексту на вільну або надану тематику. У зв'язку з цим, велика кількість студентів університетів та коледжів припиняють навчання, перш ніж йти далі – вони завершають навчання до того, як воно розпочалося.

Також, існує велика кількість студентів, які пов'язують письмо лише з моментною правильністю. Вони зазначають, що «ніколи не (або погано) вивчали граматику», і, на жаль, часто виявляється, що вони просто уникають творчого письма, або знімають відповідальність за написане, виправдовуючи себе. Як наслідок, нерідкими є ситуації, коли люди зізнаються, що втрачали можливості працевлаштування, бо однією з вимог було творче письмо.

Проблема ігнорування аспекту «*writing*», а саме творчого письма, набуває актуальності сучасному світі глобалізації та інтеграції, що характеризується можливостями вступу до будь-якого вищого навчального закладу світу з подальшим працевлаштуванням та будівництвом кар'єри; для спеціалістів, котрі прагнуть працевлаштування у закордонних компаніях, де однією з вимог є не тільки володіння іноземною мовою, а й навичками креативного письма [3; 12].

Можливостей для підтвердження володіння мови існує не мало: це подача компетентно складеного резюме, співбесіди, різноманітні тестування тощо. Але найбільш валідним, надійним і поширеним є складання таких тестів як *TOEFL*, *IELTS* та інші, в яких відбувається оцінювання не тільки аспектів «*speaking*», «*reading*» та «*listening*» але й значна увага приділяється аспекту «*writing*» у якому надається можливість лаконічно висловити власне бачення певного явища, застосовуючи при цьому майстерність володіння граматикую, структурами та вокабуляром. Набуття навичок письма, зокрема, креативного письма, відбувається завдяки постійній практиці написання творів, висловів, повідомлень, есе, роздумів; відточування навичок автоматично-коректного використання граматичних структур та правил [6; 18].

Викладачі, які перейшли від традиційної методики вивчення граматики до викладання грама-

тики із застосуванням творчого письма стверджують, що такі підходи є ефективними. Яскравим прикладом є програма однієї із загальноосвітніх шкіл у США, штат Арізона. В рамках експериментального навчання учні отримували завдання по написанню есе вищого рівня, з подальшим поясненням та корекцією граматики у постійному, неперервному процесі практики аспекту «*writing*». Як результат, понад 88 % учнів цієї школи виявилися спроможними скласти екзамен з англійської мови на рівні першокурсника. На сьогоднішній день, більше 60 коледжів та університетів експериментують з програмами за зразком цього підходу [8; 13; 20].

Письмова форма креативного завдання підходить для студентів з різними рівнями володіння мовою, адже мовна діяльність є менш керованою, а тому створюваний текст набуває неповторності і сприяє індивідуалізованому підходу до навчання. Слід вказати на те, що студенти також мають більше часу для формулювання власних думок, ніж у процесі спілкування. При цьому навіть у учнів, з відносно невеликою кількістю знань, значно підвищується мотивація виконання творчих завдань, а також з'являється потреба презентації власних текстів і публічного вираження думок і почуттів, народжується бажання, публічного виступу, за допомогою публічного озвучення та презентації написаного твору. Однак слід наголосити на тому, що представлення власних текстів групі повинно відбуватися добровільно, щоб не порушувати атмосферу довіри і захищеності. Розвиток віри у власні здібності в комбінації з атмосферою захищеності в процесі письма, як правило, позитивно впливає на розвиток почуття товариства і групової приналежності. А це, в свою чергу, сприяє розвитку почуття довіри в групі і, таким чином, позитивно впливає на весь навчально-виховний процес.

Креативне письмо створює умови для використання вивченої лексики. При цьому практикуються активні лексичні одиниці вокабуляру і студенти користуються своїм словниковим запасом самостійно в рамках креативного завдання. В процесі творчого письма студент сам шукає лексичні одиниці і підбирає граматичні форми, релевантні поставленій задачі. При цьому він прагне відмовитися від простих конструкцій, якими давно успішно користується, і намагається на практиці застосувати нові для нього граматичні конструкції. Таким чином, абстрактні граматичні категорії переходять на рівень конкретного практичного застосування, завдяки чому надійно закріплюються в пам'яті. Створення контекстів для використання лексичних та граматичних засобів призводить до того, що вони краще запам'ятовуються [9].

Але головним питанням залишається як зробити перший крок до нового, більш продуктивного та захоплюючого процесу навчання?

Подібно до навчання дітей, студентів необхідно навчати творчо писати, дозволяючи їм це робити. Як тільки студенти отримують теми, які їх цікавлять, в них виникають ідеї і вони готові до навчання, включаючи навчання граматиці, та лексиці які допоможуть донести власну думку. Дослідники Р. Картер [19] та К. Фольс [24] наголошують, що багато помилок «зникають» із студентського письма, відбувається зосередження на своїх ідеях. Частково погоджуємось з цим і вважаємо, що вищеописане «зникнення» помилок може відбуватися за таких умов: 1) велика кількість попередньо опрацьованого матеріалу (можливо навіть перегляд відео або читання літератури); 2) використання засвоєних граматичних конструкцій.

Щодо методик впровадження аспекту «*writing*», а саме творчого письма на заняттях з англійської мови ми пропонуємо декілька випробовуваних та відпрацьованих, які довели свою продуктивність і прогресивність [2; 4; 10].

Представлена методика розвитку процесу творчого письма починається із завдань з опорою на письмовий текст (читання), зміст якого розглядається як проблемна ситуація, на яку пропонується відреагувати письмово. На початковому етапі слід користувалися короткими текстами з цікавою загальною темою/ідеєю, чітка структура, як відомі граматичні структури, так і нові, гарний набір лексичних одиниць з використанням фіксованих фраз, фразових дієслів та декількох ідіом. Протягом розгляду тексту «опори» слід не тільки приділяти увагу лексико-граматичному аспекту, але й лаконічним комбінаціям речень, абзаців, логічному розгорненню думки і побудові структурованого тексту з чітким дотриманням структури від вступу до висновку, стилістиці тощо. Обговоривши текст, студентам має надаватися можливість висловити власне бачення за означеною тематикою шляхом застосування творчого письма.

На сьогоднішній день, переважна більшість викладачів, котрі успішно застосовують творче письмо під час викладання іноземних мов, наголошують на тому, що слід: 1) розширювати можливості для письма; 2) націлювати творче письмо на реальну аудиторію, розкривати і обговорювати актуальні проблеми сучасності; 3) створювати сприятливе середовище для письма; 4) широко застосовувати саморефлексію студентів.

Також, вважаємо за необхідне звернути увагу на деякі «вказівки стосовно застосування творчого письма на заняттях з іноземної мови», представлені відомим науковцем Дж. Хіллоксом [28], а саме:

Explicit teaching of skills, processes, or knowledge Grammar – передбачає явне та систематичне викладання граматики.

Sentence combining – передбачає навчити студентів будувати складніші речення за допомогою вправ, у яких два або більше речень об'єднуються в одне.

Strategy instruction – передбачає явне та систематичне навчання студентів стратегіям планування, перегляду та/або редагування тексту.

Summarization – передбачає явне та систематичне навчання студентів узагальненню текстів і може включати навчальні стратегії для скорочення тексту або навчальних заходів, спрямованих на вдосконалення навичок підведення підсумків.

Text structure – передбачає явне та систематичне навчання студентів знань про структуру певних типів тексту, таких як історії чи певного виду есе.

Scaffolding students' writing Prewriting – передбачає участь студентів у таких діях (як використання семантичної мережі або ідеї мозкового штурму), спрямованих на те, щоб допомогти їм генерувати або організувати ідеї для їхнього твору.

Inquiry – залучення студентів до діяльності, яка допомагає їм розвивати ідеї та зміст для конкретного письмового завдання, аналізуючи безпосередні та конкретні дані (наприклад, порівнюючи та протиставляючи випадки або збираючи та оцінюючи докази).

Procedural facilitation – передбачає надання зовнішніх опор (таких як підказки, вказівки, підказки чи евристики), призначених для полегшення одного або декількох процесів написання, таких як планування або перегляд.

Peer assistance when writing – спільна робота студентів над плануванням, складанням та/або переглядом своїх творів.

Study of models – передбачає вивчення студентами прикладів одного або декількох конкретних типів тексту та спробу наслідувати шаблони чи форми у цих прикладах у своєму власному творі.

Product goals – передбачають призначення студентам конкретних цілей для письмового продукту, який вони мають виконати.

Feedback – студенти мають отримувати інформацію від інших про адекватність свого письмового продукту.

Студентів також можна заохочувати до використання певних засобів ІКТ для обробки поданих текстів для складання власних. Здебільшого, це ре-

комендується робити під час самостійної, позааудиторної роботи.

Надзвичайно важливо застосовувати творче письмо різними способами, відходячи від стереотипних припущень.

Так, застосування текстів з відсутньою частиною, на наше глибоке переконання, є також надзвичайно ефективними. Для такого виду діяльності добре підходять розповіді О. Генрі, С. Моема або притчі. В якості опори можна розглядати аудіо текст, картини тощо.

З набуттям студентами досвіду творчого письма роль опори помітно знижується, і завдання можуть виконуватися взагалі без опори, а просто за наданою темою, прислів'ями, а також епізодами з фільмів без звуку, набором лексичних одиниць, обов'язкових для вивчення тощо. При цьому тематика письма обирається студентами за їхнім бажанням.

При підборі креативного завдання важливо враховувати попередній досвід творчої діяльності слухачів, а також рівень їхньої мовної компетенції. У разі невідповідності рівня складності завдання рівню мовної компетенції, у студентів можливе виникнення ефекту страху і когнітивного гальмування.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Застосування творчого письма на заняттях з іноземної мови має велику кількість переваг для розвитку особистісних та професійних якостей майбутніх фахівців, серед яких: розвиток мовленнєвих компетенцій та загальнолюдських цінностей, креативність, здатність до самовираження. Інтегрування творчих письмових завдань у процес навчання іноземної мови має потужний потенціал і може бути рекомендоване у закладах середньої та вищої освіти, а також під час проведення індивідуальних занять і на курсах по вивченню іноземної мови для слухачів різного віку.

Перспективою подальших досліджень є побудова комплексних методик викладання іноземних мов на основі застосування творчого письма.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бим И. Л., Пассов Е.И. Книга для учителя. Москва :Просвещение, 1996. 96 с.
2. Глазунова Т. В. Види письмових висловлювань як об'єкт навчання. Київ : Іноземна мова, 1997. 115 с.
3. Груба Т. Л. Жанр есе у лінгводидактичному вимірі. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2014. Вип. 2, С. 45–51.
4. Житкова Е. В. Креативное письмо в процессе обучения иностранному языку в ВУЗе. Язык и культура. 2009. Вип. 3(7). С.100-104
5. Зозуля І. Є., Новак О. М., Присяжна О. Д. Формування навичок письмового мовлення в іноземних студентів. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2015. Вип. 9, С. 22–28.
6. Колесникова И. Л. Англо-русский терминологический справочник по методике преподавания иностранных языков. Санкт-Петербург : Русско-Балтийский информационный центр «БЛИЦ», 2001. 224 с.
7. Кравець С. Ф. З практики навчання студентів немовних ВЗО написання есе англійською мовою. Вісник НУ "Львівська політехніка", 2001. № 419, С. 11–15.
8. Маслыко Е. А. Настольная книга преподавателя иностранного языка. Минск : Высшая школа, 2004. 522 с.

9. Пассов Е. И. Беседы об уроке иностранного языка. Санкт-Петербург : Просвещение, 1991, 148
10. Савилова О. И. О креативном письме на занятиях по немецкому языку. Психология и педагогика, 2007. 2, 143–144.
11. Саніна Л. П., Копилова О. В., Тростинська О. М. Монолог-міркування в системі навчання іноземних студентів-філологів. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти, 2012. 20, 156–163.
12. Скорнякова М. Є. Сучасні методи викладання англійської мови. Англійська мова та література, 2005. №28, С. 2–12
13. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс лекций. Москва : Просвещение, 2002.
14. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою. Вінниця : Нова книга, 2008. 123 с.
15. Чуланова Г. В. . Особенности перевода англоязычных текстов-выступлений. Суми: Сумський державний університет, 2015. С. 191–196.
16. Altarriba J., Basnight-Brown D. M. The acquisition of concrete, abstract, and emotion words in a second language. *International Journal of Bilingualism*, 2001. 16(4), 44–52.
17. Appleman D. Teaching in the dark: the promise and pedagogy of creative writing in prison. *English Journal*, 2013. 102(4), 24–30.
18. Bochner A. P. On first-person narratives scholarship: Autoethnography as acts of meaning. *Narrative Enquiry*, 2012. 22(1), 155–164.
19. Carter R. Language and creativity. London, England : Routledge, 2004. 255 p.
20. Connelly F. M. Clandinin, J. P. Stories of experience and narrative enquiry. *Educational Researcher*, 1990. 19(5), 2–14.
21. Cook G. Language play, language learning. Oxford, England : Oxford University Press, 2000. 235 p.
22. Elley W. B. The Role of Grammar in a Secondary School Curriculum. Wellington : New Zealand Council for Educational Research, 1979. 109 p.
23. Flood J., Jensen J. M., Lapp D. Handbook of Research on Teaching the English. Stuttgart : Language Arts Macmillan, 1991. 888 p.
24. Folse K. S., Mushmore-Vokoun A., Solomon E V. Great essays: An introduction to writing essays. New York : Houghton Mifflin Company, 179 p.
25. Graham S., McKeown D., Kiuvara S., Harris K. R. A meta-analysis of writing instruction for students in the elementary grades. *Journal of Educational Psychology*, 2012. 104(4), 879–896.
26. Graham S., Perin D. A Meta-Analysis of Writing Instruction for Adolescent Students. *Journal of Educational Psychology*, 2007. 99(3), 445–476.
27. Harper G. Creative Writing Studies Creative Writing Studies: Practice, Research and Pedagogy. Clevedon: Multilingual Matters, 2008, 169 p.
28. Hillocks G. Jr. What Works in Teaching Composition: A Meta-Analysis of Experimental Treatment Studies. The Development of Literacy in the American Schools, 1984. 93(1), 133–170.
29. Littlewood W. The task-based approach: Some questions and suggestions. *ELT Journal*, 58(4), 2004. 31–26.

REFERENCES

1. Bim, I. L., Passov, E. I. (1996) *Kniga dlja uchitelja*. [A book for the teacher]. Moskva :Prosveshhenie. (in Russian)
2. Glazunova, T. V. (1997). *Vidi pis'movih vislovljuvan' jak ob'ekt navchannja* [Types of written statements as an object of study]. Kiiiv: Inozemni movi. (in Ukrainian)
3. Gruba, T. L. (2014). *Zhanr ese u lingvodidaktichnomu vimiri*. [Genre of essays in the linguodidactical dimension] *Psihologo-pedagogichni osnovi gumanizacii navchal'novihovnogo procesu v shkoli ta VNZ* [Psychological and pedagogical foundations of humanization of the educational process in schools and universities], 2, 45–51. (in Ukrainian)
4. Zhitkova, E. V. (2002). *Kreativnoe pis'mo v processe obuchenija inostrannomu jazyku v VUZe* [Creative writing in the process of learning a foreign language at university]. Moskva: Prosveshhenie. (in Russian)
5. Zozulja, I. Ye., Novak O. M., Priszazhna, O. D. (2015). *Formuvannja navichok pis'movogo movlennja v inozemnih studentiv* [Formation of writing skills in foreign students]. *Teoriija i praktika vikladannja ukraïns'koï movi jak inozemnoï* [Theory and practice of teaching Ukrainian as a foreign language], 9, 22–28. (in Ukrainian)
6. Kolesnikova, I. L. (2001). *Anglo-russkij terminologicheskij spravocnik po metodike prepodavanija inostrannyh jazykov* [English-Russian terminological reference book on methods of teaching foreign languages]. Sankt-Peterburg : Russko-Baltiiskij informacionnyj centr „BLIC». (in Russian)
7. Kravec', S. F. (2001). *Z praktiki navchannja studentiv nemovnih VZO napisannja ese anglijs'koju movoju* [From the practice of teaching students of non-language HEI writing essays in English]. *Visnik NU "L'vivs'ka politehnika"* [Bulletin of Lviv Polytechnic National University], 419, 11–15. (in Ukrainian)
8. Maslyko, E.A. (2004). *Nastol'naja kniga prepodavatelja inostrannogo jazyka* [Desktop book of a foreign language teacher.]. Minsk : Vysshaja shkola. (in Russian)
9. Passov, E. I. (1991) *Besedy ob uroke inostrannogo jazyka* [Conversations about a foreign language lesson]. Sankt-Peterburg : Prosveshhenie. (in Russian)
10. Savilova O. I. (2007). *O kreativnom pis'me na zanjatjah po nemeckomu jazyku* [About creative writing in German language classes]. *Psihologija i pedagogika* [Psychology and pedagogy], 2, 143-144. (in Russian)

11. Sanina, L. P., Kopilova, O. V., Trostins'ka, O. M. Monolog-mirkuvannja v sistemi navchannja inozemnih studentiv-nefilologiv [Monologue-reasoning in the system of teaching foreign students-nephilologists]. *Vikladannja mov u vishhij navchal'nih zakladah osviti* [Language teaching in higher educational institutions], 20, 156–163. (in Ukrainian)
12. Skornjakova, M. Ye. (2005). *Suchasni metodi vikladannja anglijs'koї movi* [Modern methods of teaching English.]. Kiiv : Anglijs'ka mova ta literatura. (in Ukrainian)
13. Solovova, E. N. (2002). *Metodika obuchenija inostrannym jazykam: bazovyj kurs lekcij* [Methods of teaching foreign languages: a basic course of lectures]. Moskva : Prosveshhenie. (in Russian)
14. Tarnopol's'kij, O. B., Kozhushko S.P. (2008). *Metodika navchannja studentiv vishhij navchal'nih zakladiv pis'ma anglijs'koju movoju* [Methods of teaching students of higher educational institutions of writing in English]. Vinnicja : Nova kniga. (in Ukrainian)
15. Chulanova, G. V. (2015). *Osoblivosti perekladu angломovnih tekstiv-vidgukiv* [Features of translation of English-language texts-reviews]. Sumi : Sums'kij derzhavnij universitet. (in Ukrainian)
16. Altarriba, J., Basnight-Brown, D.M. (2011). The acquisition of concrete, abstract, and emotion words in a second language. *International Journal of Bilingualism*, 16(4), 44–52.
17. Appleman, D. (2013). Teaching in the dark: the promise and pedagogy of creative writing in prison. *English Journal*, 102(4), 24–30.
18. Bochner, A. P. (2012). On first-person narratives scholarship: Autoethnography as acts of meaning. *Narrative Enquiry*, 22(1), 155–164.
19. Carter, R. (2004). *Language and creativity*. London, England : Routledge.
20. Connelly, F. M. Clandinin, J. P. (1990). Stories of experience and narrative enquiry. *Educational Researcher*, 19(5), 2–14.
21. Cook, G. (2000). *Language play, language learning*. Oxford, England : Oxford University Press.
22. Elley, W. B. (1979). *The Role of Grammar in a Secondary School Curriculum*. Wellington : New Zealand Council for Educational Research.
23. Flood, J., Jensen, J. M., Lapp, D. (1991). *Handbook of Research on Teaching the English*. Stuttgart : Language Arts Macmillan.
24. Folse, K. S., Mushmore-Vokoun, A., Solomon, E. V. (2002). *Great essays: An introduction to writing essays*. New York : Houghton Mifflin Company.
25. Graham, S., McKeown, D., Kiuahara, S., Harris, K. R. (2012). A meta-analysis of writing instruction for students in the elementary grades. *Journal of Educational Psychology*, 104(4), 879–896.
26. Graham, S., Perin, D. (2007). A Meta-Analysis of Writing Instruction for Adolescent Students. *Journal of Educational Psychology*, 99(3), 445–476.
27. Harper, G. (2008). *Creative Writing Studies: Practice, Research and Pedagogy*. Clevedon : Multilingual Matters.
28. Hillocks, G. Jr. (1984). *What Works in Teaching Composition: A Meta-Analysis of Experimental Treatment Studies. The Development of Literacy in the American Schools*, 93(1), 133–170.
29. Littlewood, W. (2004). The task-based approach: Some questions and suggestions. *ELT Journal*, 58(4), 31–26.

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРЕ / INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Бойко Елена Анатольевна – старший преподаватель кафедры методики и практики преподавания иностранного языка Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина; e-mail: elena.a.boiko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6010-9222>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=1FInGooAAAAJ&gmla=AJsN-F5BoooigEpMUP7J6RdqnKBnryYMeEcXjQisKmR1n9TGC3WBwSgb2MD3LTZAmFoTgHPs7S4dGLICN2UsD-dxtFc77MFBYA-uwT0TYIos4OFsJ-mpchlLmOBuM_Wuk-5c5jQXDHF6g0RtXb02WK8bY1cx-4wuCzA; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Boiko_Elena

Байбекова Людмила Александровна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры методики и практики преподавания иностранного языка Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина; e-mail: lyudmyla.baybekova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0752-2085>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com/citations?user=31RZCOwAAAAJ&hl=uk>; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Lyudmyla_Baybekova

Boiko Olena – Senior Lecturer at the Department of Foreign Language Teaching Methods and Practice of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: elena.a.boiko@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6010-9222>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=1FInGooAAAAJ&gmla=AJsN-F5BoooigEpMUP7J6RdqnKBnryYMeEcXjQisKmR1n9TGC3WBwSgb2MD3LTZAmFoTgHPs7S4dGLICN2UsD-dxtFc77MFBYA-uwT0TYIos4OFsJ-mpchlLmOBuM_Wuk-5c5jQXDHF6g0RtXb02WK8bY1cx-4wuCzA; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Boiko_Elena

Baibekova Liudmyla – PhD, Associate Professor at the Department of Foreign Language Teaching Methods and Practice of V. N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: lyudmyla.baybekova@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0752-2085>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com/citations?user=31RZCOwAAAAJ&hl=uk>; RESEARCH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Lyudmyla_Baybekova